

Kudělka, Zdeněk

Jean Trehet a Leopold Dietrichštejn

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. F, Řada uměnovědná.
1982-1983, vol. 31-32, iss. F26-27, pp. 87-88

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/110580>

Access Date: 22. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

komise v telečské děkanské matrice z let 1666–1672 hovoří o kapli v přízemí,⁵³ a záznam v děkanské matrice jemnické z r. 1804 uvádí kostel jako „Thurm“ a „Thurmkapelle“.⁵⁴ V tomtéž prameni je uvedeno, že v kapli byl oltář sv. Floriána. Není však vážnějších pochyb o tom, že původně byl kostel zasvěcen sv. Petru a Pavlu a že nové patrocinium obdržel po přenesení starého titulu na sousední novostavbu farního kostela, která vznikla snad již koncem 13. století. Původní velkoújezdskou svatyni, která má typologicky nejbliže rotundě sv. Maří Magdalény v Šebkovicích a která je na území Moravy nejjihuji položeným dokladem rotundy s hranolovou věží, lze ovšem datovat jen přibližně do konce 12. nebo do 1. třetiny 13. století.⁵⁵

(ZK)

Zdeněk Kudělka (řešitel úkolu) – Alena Kalinová – Lubomír Konečný – Bohumil Samek

JEAN TREHET A LEOPOLD DIETRICHŠTEJN

Císařský zahradní architekt Jean Trehet,¹ činný v první čtvrtině 18. století i na několika místech Moravy, byl mimo jiné také ve službách Leopolda Dietrichštejna, a to asi už od jeho nástupu v roce 1698. Trehetova práce pro knížete byla nicméně pestřejší, zejména před jeho jmenováním dvorním zahradním inženýrem roku 1706. Svědčí o tom příslušné položky v účtech dvorní dietrichštejnské pokladny, které publikoval V. Richter.² Některé se sice vztahují k Trehetovým úpravám zahrady Leopoldova vídeňského sídla v Rossau, dvě z nich však ukazují, že se z pověření knížete zabýval také nakupováním uměleckých předmětů. V této souvislosti je výmluvná především položka č. 1260, z níž vyplývá, že 31. července 1700 Trehet převzal 1000 zl. za různé malby prodané Leopoldu Dietrichštejnovi. Ze stručného údaje kvitance není ovšem zřejmé, jak k této transakci došlo, ani o jaké obrazy šlo. Obojí však osvětluje písemnost uložená ve Státním oblastním archívu v Brně.³ Jde o soupis padesáti obrazů se stručnou zmínkou o námětu, autorovi a zarámování, popřípadě i o místě získání (nejvíce Paříž), ke kterému je připojeno Leopoldovo potvrzení o odkoupení a převzetí obrazů a obsáhlá doložka o způsobu proplacení dohodnuté částky 4000 zl. po tisíci zl. ročně, počínaje 1. červencem roku 1700 a konče 1. červencem roku 1703. — Z kontextu není bohužel zřejmé, zda obrazy, které Trehet opatřil, byly určeny pro Mikulov nebo pro Vídeň. K tomu je však možno poznamenat nejen to, že roku 1700 byly pro mikulovský zámek koupeny hřebíky pro pověšení obrazů a že v letech 1701 a 1702 restauroval mikulovský malíř na zámku větší množství obrazů,⁴ ale že především mezi autory obrazů, které byly na zámku ještě počátkem tohoto století⁵ jsou i umělci uvádění v Trehetově soupisu. Poněvadž jde o umělecko-historicky dosti zajímavý materiál, otiskují část písemnosti s výčtem získaných obrazů in extenso.

⁵³ Matrica ecclesiarum decanatus Telcensis ab anno 1666 usque 1672, Oblastní archív Jihlava, pracoviště Telč, Č 36.

⁵⁴ Státní oblastní archív v Brně, B 16/437, f. 1.

⁵⁵ L. Hosák, *Středověká kolonizace horního poříčí Dyje*, ČSPS LXI, 1953, 89, se domnívá, že k založení Velkého Újezda došlo již ve 12. století.

¹ O něm podrobněji W. Pillich, *Jean Trehet. Ein französischer Künstler im Dienst des Wiener Hofes 1686–1740*, Jahrbuch des Vereines für Geschichte der Stadt Wien 12, 1955/56, 130 n.

² *Excerpta z dietrichsteinského mikulovského archívu*, SPFFBU F 13, 1969, 55 n.

³ Rodinný archív Dietrichštejnů, G 140/523.

⁴ V. Richter aj., *Mikulov*, Brno 1971, 174.

⁵ Srov. A. Rille, *Die Bildersammlung im Schlosse von Nikolsburg*, Mitteilungen des Erzherzog Rainer-Museums für Kunst und Gewerbe XXX, 1912, 97 n. a I. Křísek, *Mikulovské malířství 18. století*, in: V. Richter aj., l. c., 204.

Vier gemähl des H. Martin⁶ mit ihren Rahmen auf die Romanische Manier, von Paris, worauff 4 Schlachten repraesentirt werden
 Zwey andere Schlacht-gemähl des H. Groffen [?] Seel., von Paris, mit ihren Romanischen Rahmen⁷
 Zwey blumen-gemähl des H. Baptista⁸ seel., von Paris, mit denen Romanischen Rahmen
 Zwey Jagt-gemähl des H. David de Conainck [sic!]⁹ mit schönen vergolten Rahmen, aus Paris
 Zwey andere kleinere von besagten Authore mit denen Rahmen
 Ein grosses Jagt-gemähl von gedachten Authore mit der Rahm
 Zwey landschafft-gemähl des H. Frantz Millet¹⁰ mit ihren Rahmen, von Paris
 Zwey andere Gemähl von obbesagten Authore ohne Rahmen
 Ein Gemähl von Jesu, Maria, Joseph, so von dem H. Strudl¹¹ gemacht worden mit der Rahmen
 Vier Gemähl des H. Fastenberg [sic!]¹² mit ihren rahmen
 Vier Landschafft-gemähl in oval von Besagten Authore mit ihren Rahmen
 Ein Bäurisch Hochzeit-Gemähl des alten H. Brugl [sic!]¹³ mit der Rahmen
 Ein gemähl der Romanischen Liebe gegen dem Valter [?] von dem H. Farline [?] mit der Rahm¹⁴
 Des Heilig Hieronymi biltus von gedachten Authore mit der Rahme¹⁵
 Ein grosses Gemähl, vormit der König Asrius [sic!] und die Königin Esther repraesentiret seind
 Ein gemähl H. Fautier,¹⁶ wormit Venus in ihrem ruhe-pätt, mit der Rahm
 Ein Gemähl von allebastre, worauff Khinder gemahlt seind
 Zwey landschafft-gemähl vom Neapolitaner mit der Rahmen
 Vier landschafft mit denen Rahmen
 Zwey sehr grosse blumen-gemähl mit denen rahmen
 Zwey landschafft von einem Berühmbtn Romanischen Mahler ohne Rahmen
 Ein Venus Gemähl des H. Mignar [sic!]¹⁷ seel. ohne Rahmen
 Ein gemahlter Haas von einem Romanischn Mahler
 Zwey Obst-Gemähl von Rom
 Ein gemähl von einem Weib, so sich im spiegel schauet
 Ein kleines Gemähl des H. Strudls
 Zwey gemähl von Thler, so noch unverfertigt mit den rahmen.

Zdeněk Kudělka

⁶ Asi Jean Baptiste Martin st., zvaný Martin des Batailles. Srov. Rille, l. c., 106, který uvádí celkem šest obrazů s bitevními scénami.

⁷ Snad jde o obrazy s tématem boje s Turky, o nichž se zmiňuje Rille, l. c., 107.

⁸ Asi Baptiste, podle Thieme-Beckera II, 449, francouzský malíř květin činný pro královskou manufakturu gobelínů. Pokud není dosud známý rok jeho úmrtí, je letopočet 1700 alespoň datem ante quem.

⁹ Podle Rilleho, l. c., 110, bylo od Konincka v mikulovské galerii pět obrazů, což odpovídá počtu uvedenému v soupise.

¹⁰ Jean François Millet.

¹¹ Peter Strudel.

¹² Anton Faistenberger. Srov. Rille, l. c., 111.

¹³ Pieter Bruegel st. Srov. Rille, l. c., 106.

¹⁴ Rille, l. c., 108?

¹⁵ Podle Rilleho, l. c., 98, visel v malé oratoři zámecké kaple obraz sv. Jeronýma.

¹⁶ Jean Fautier?

¹⁷ Asi Pierre Mignard, zvaný Mignard le Romain.